

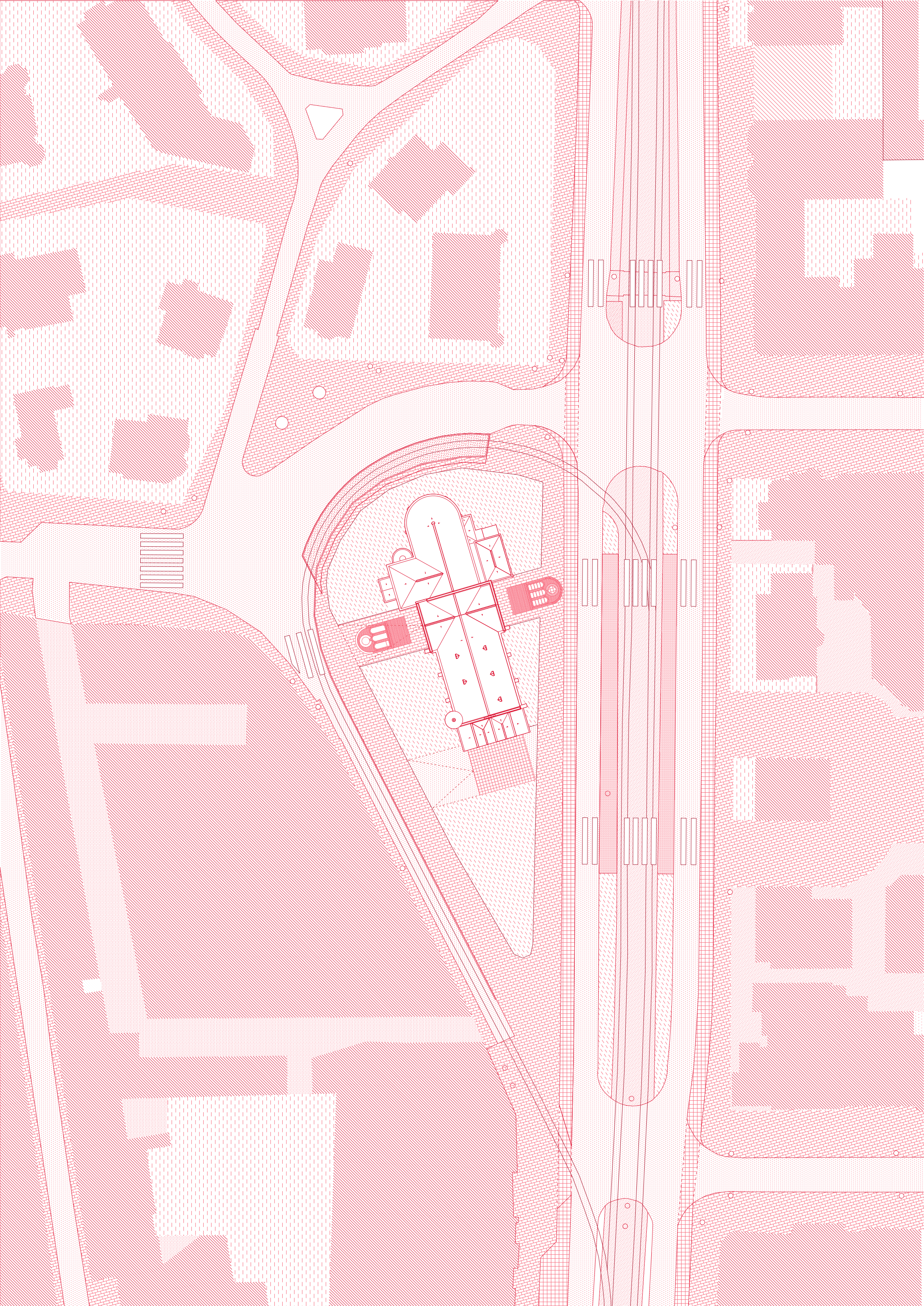
SINT-THERESIAKAPEL

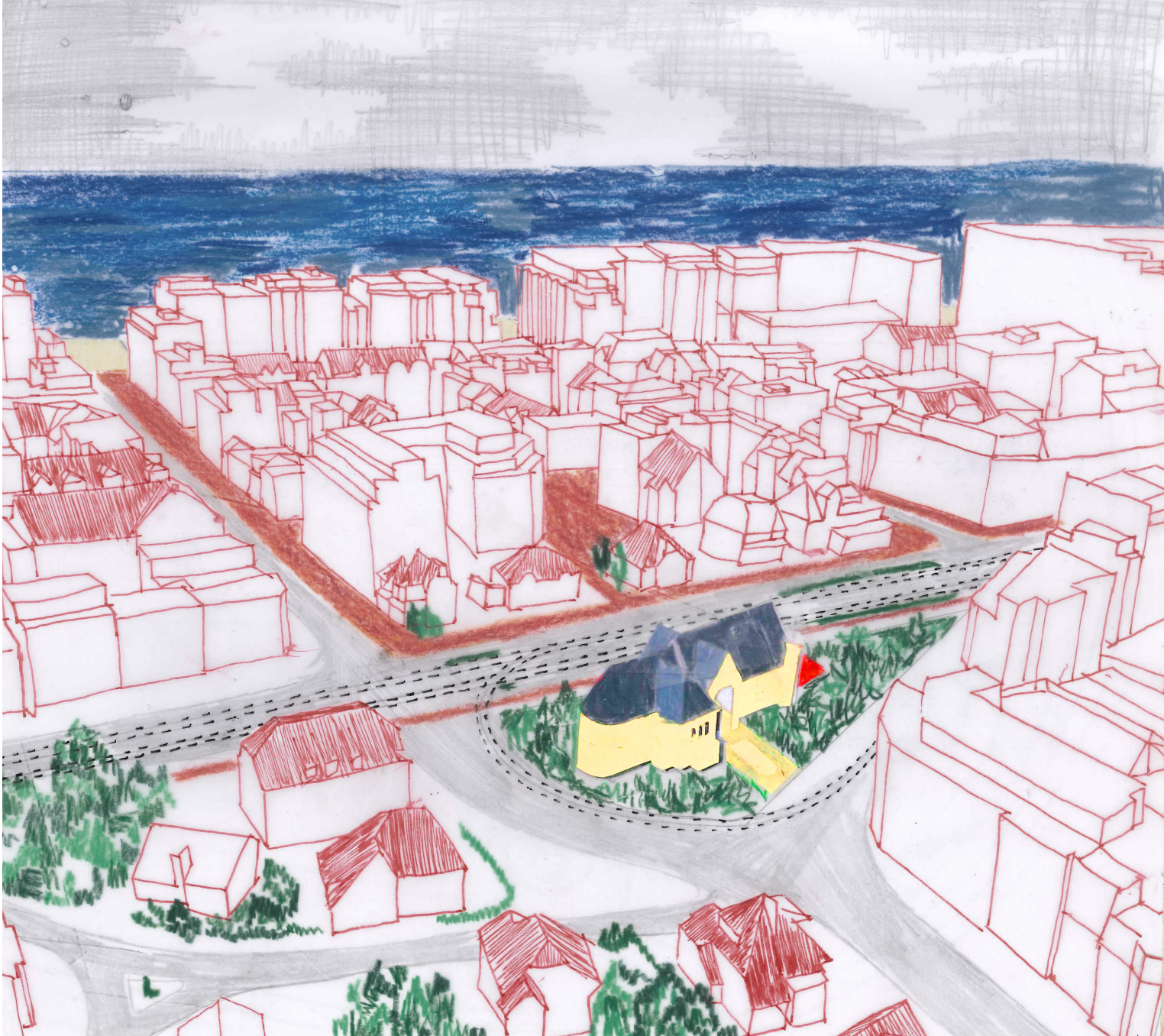
WESTENDE-BAD

OMVORMING VOORMALIGE
SINT-THERESIAKAPEL WESTENDE-BAD
TOT TOERISTISCHE ONTHAALINFRASTRUCTUUR
EN FLEXIBELE PUBLIEKSRUIMTE

20211129

WELKOM.

Gewoon welkom.

Dwars doorheen. Te middenin.

Twee grote openingen. In beide langse zijden van de kapel. En achter die twee grote openingen iets naar achter gepositioneerd twee grote dubbele poorten. Die helemaal open kunnen. In die twee dubbele poorten ook kleinere deuren. De zomer is de winter niet. De herfst ook niet de lente.

Als alles open dan is ook alles open. En zie je van de ene kant dwars door naar de andere kant.

Te midden de doorgang scheiden dezelfde twee grote open dubbele poorten het schip van het koor. Poorten die de doorgang openen. Sluiten de ruimten van elkaar. Om dan weer de ruimten te openen en de doorgang te sluiten. In de dubbele poorten glazen deuren die ook weer

open kunnen. De glazen deuren laten doorzicht. In de ruimten. In de doorgang.

Alles kan open. En ook weer toe. Daarmee kan de ruimte steeds weer als één geheel tegelijk ook in zijn vele delen apart ingezet worden. Tegelijk of slechts voor een deel.

De ontvangstruimte is gelegen in het koor. Een eenvoudige balie zichtbaar vanaf het midden. Een aangename plek. Een hanteerbare ruimte. Het schip van de kerk is op maat van de publieksruimte.

Alle andere bijkomende ruimtes – sanitair en andere – vinden eenvoudigweg hun plaats in de kleinere ruimtes van de kerk.

De poorten en de deuren maken alles mogelijk. Deze gehelen kunnen los van het gebouw worden in stelling gebracht. Dat wil ook zeggen dat wanneer het moet de poorten opnieuw kunnen

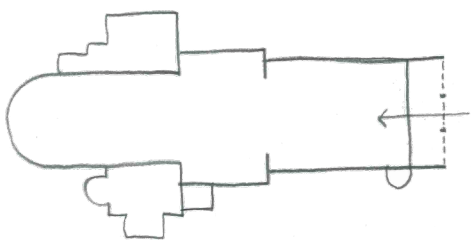
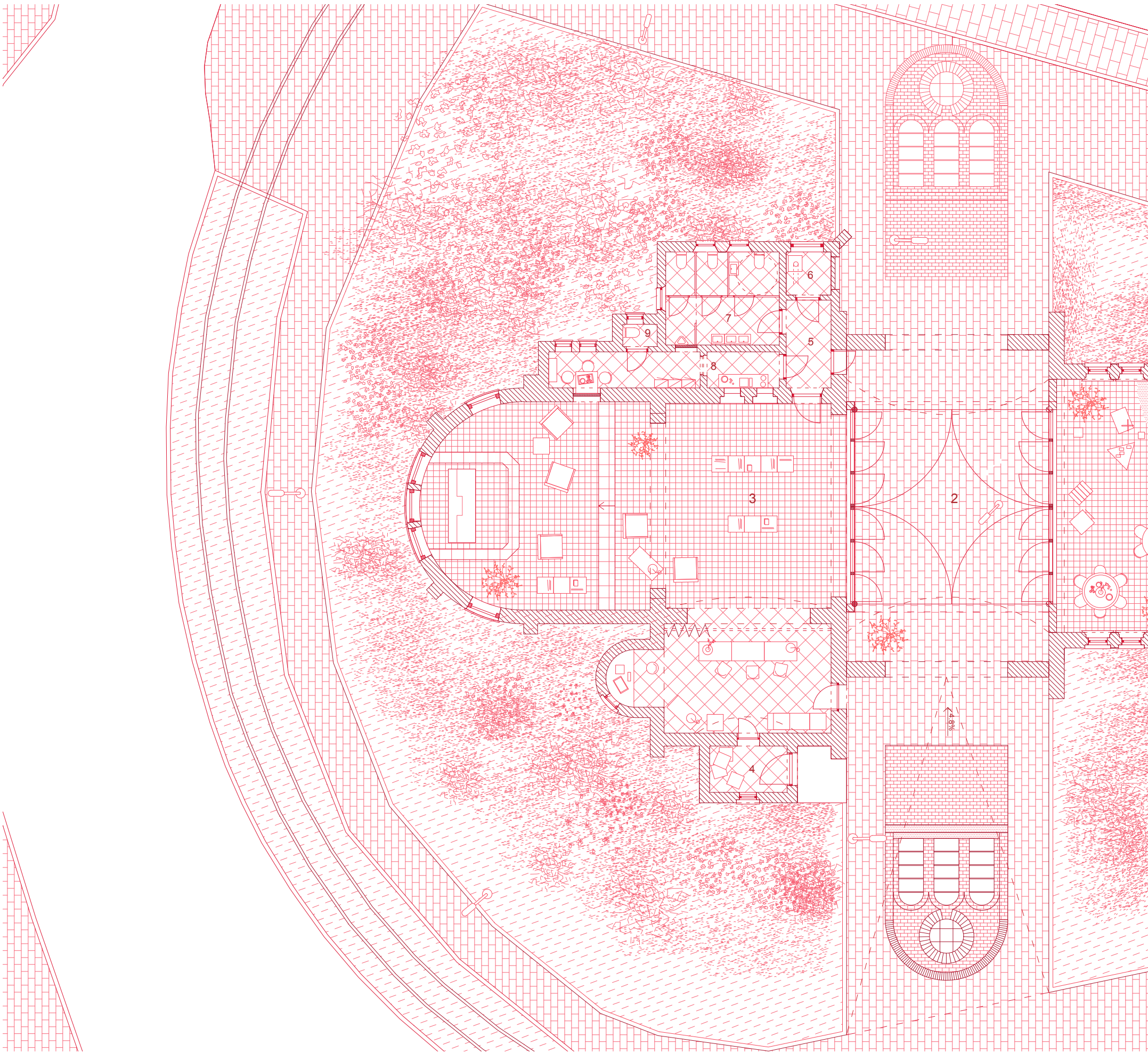
worden weggenomen. Een onafhankelijke ingreep. Maar een beslissende ingreep.

De poorten zijn spiegelen - daar waar ze niet transparant zijn, de glazen deurgehelen -.

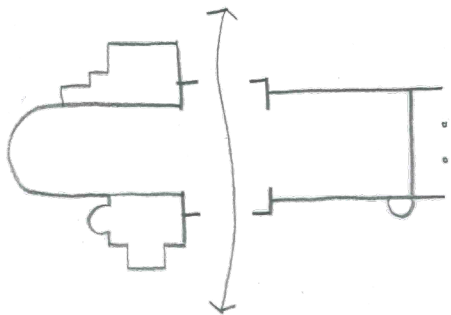
Die spiegeling maakt dat hoewel deze poorten beslist aanwezig zijn tegelijk deze poorten weerom in een zekere zin afwezig zijn. De poorten organiseren, tegelijk bespiegelen ze de ruimtes.

Eerst een bevreemdende ervaring. Dan een fascinerende beleving. Zeker wanneer de poorten elk op zich op een andere manier geopend staan. Een caleidoscopische openbaring.

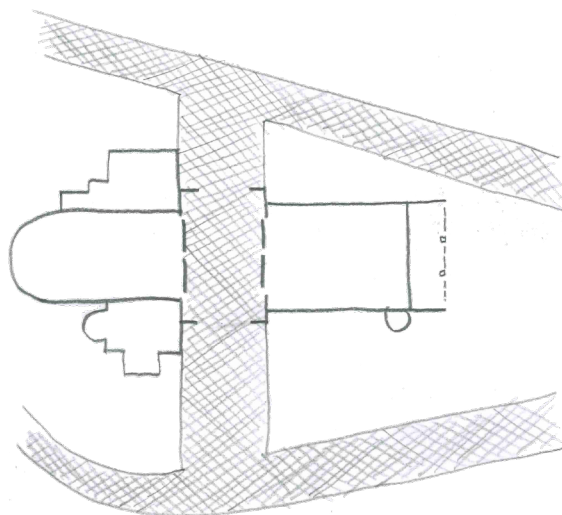
De openingen in de zijgevel zijn niet verloren. De uitgesneden delen liggen buiten naast de kerk. Netjes. Alsof het de eenvoud zelf is om ze zomaar neer te leggen. Neer te leggen verheven dan weer verzonken. Maar niet verloren.

1.

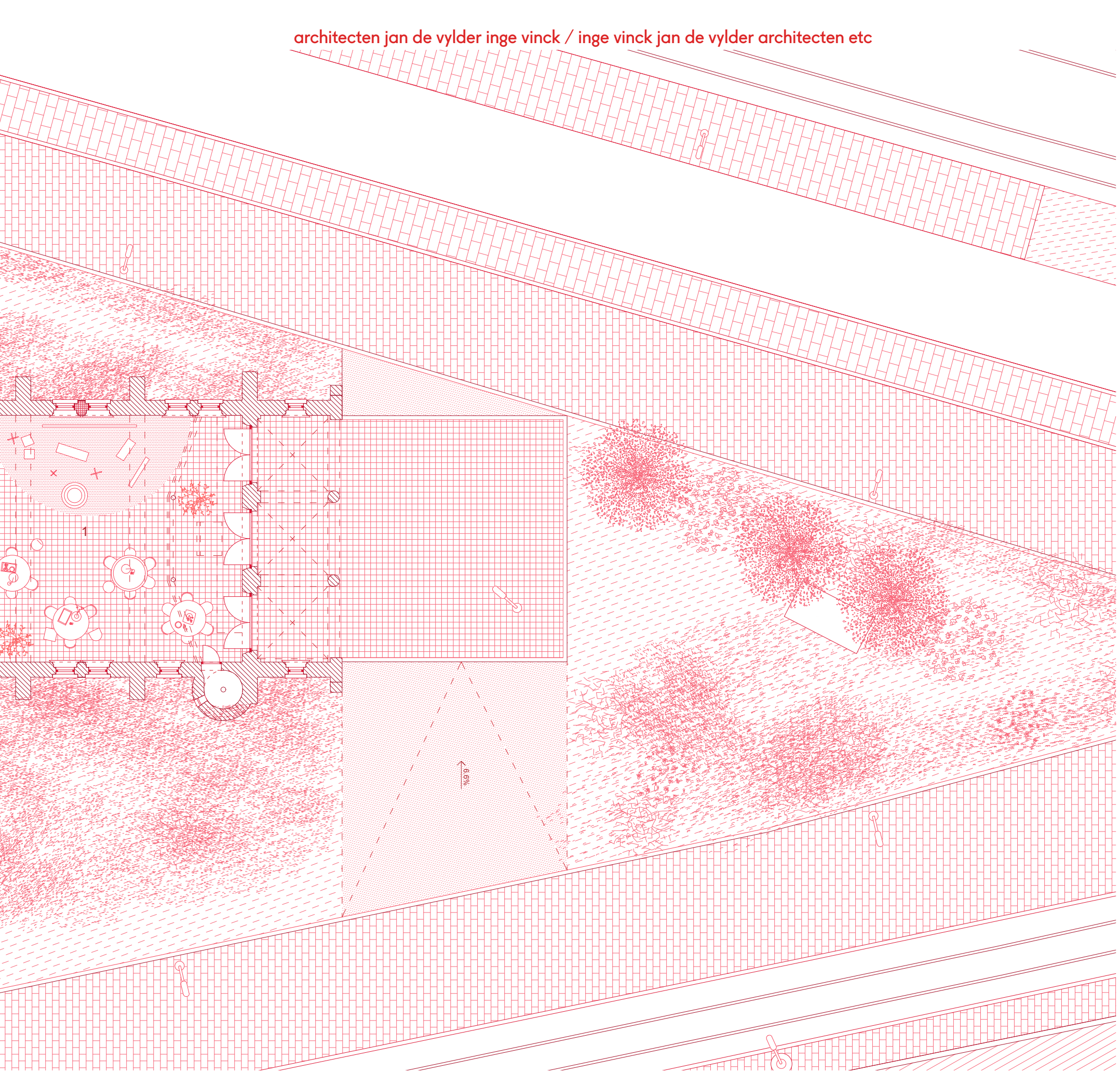
2.

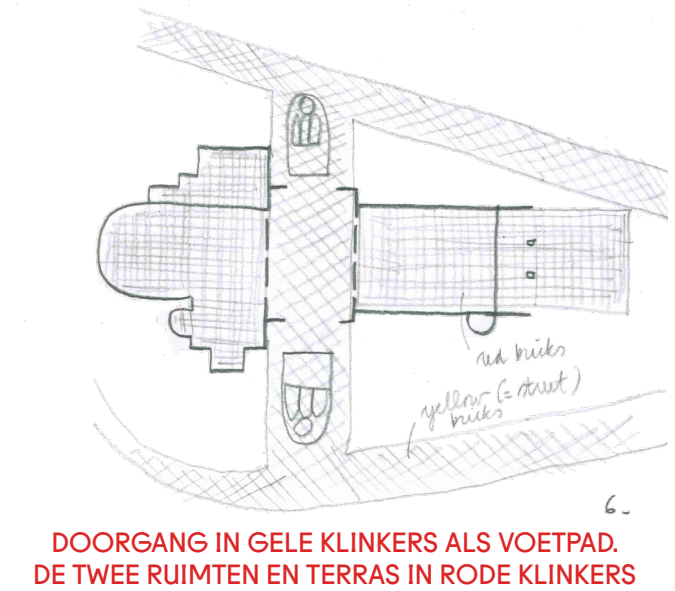
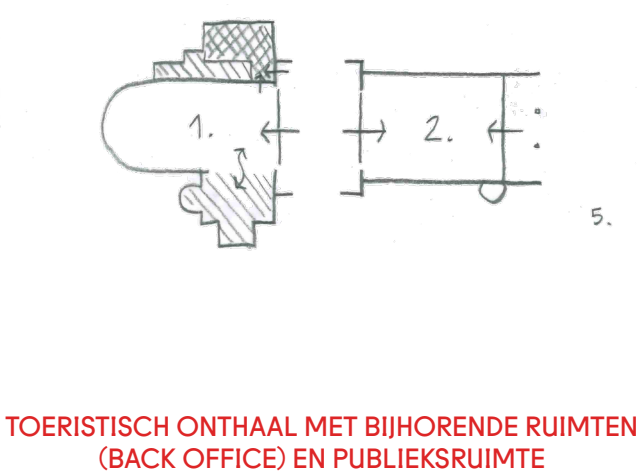
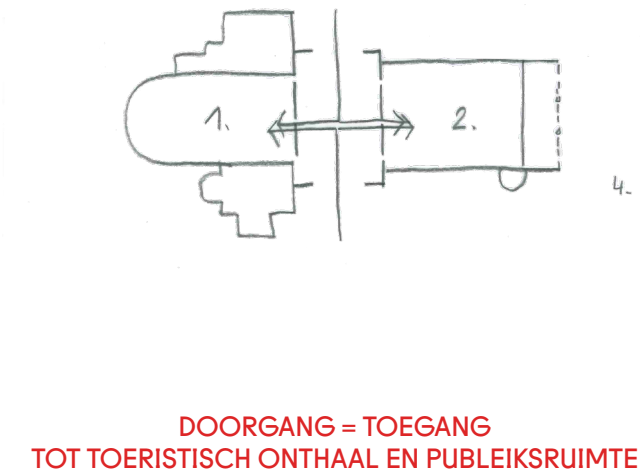
SINT-THERESIAKAPEL

DWARS DOORHEEN

STRAAT DOORHEEN DE KAPEL

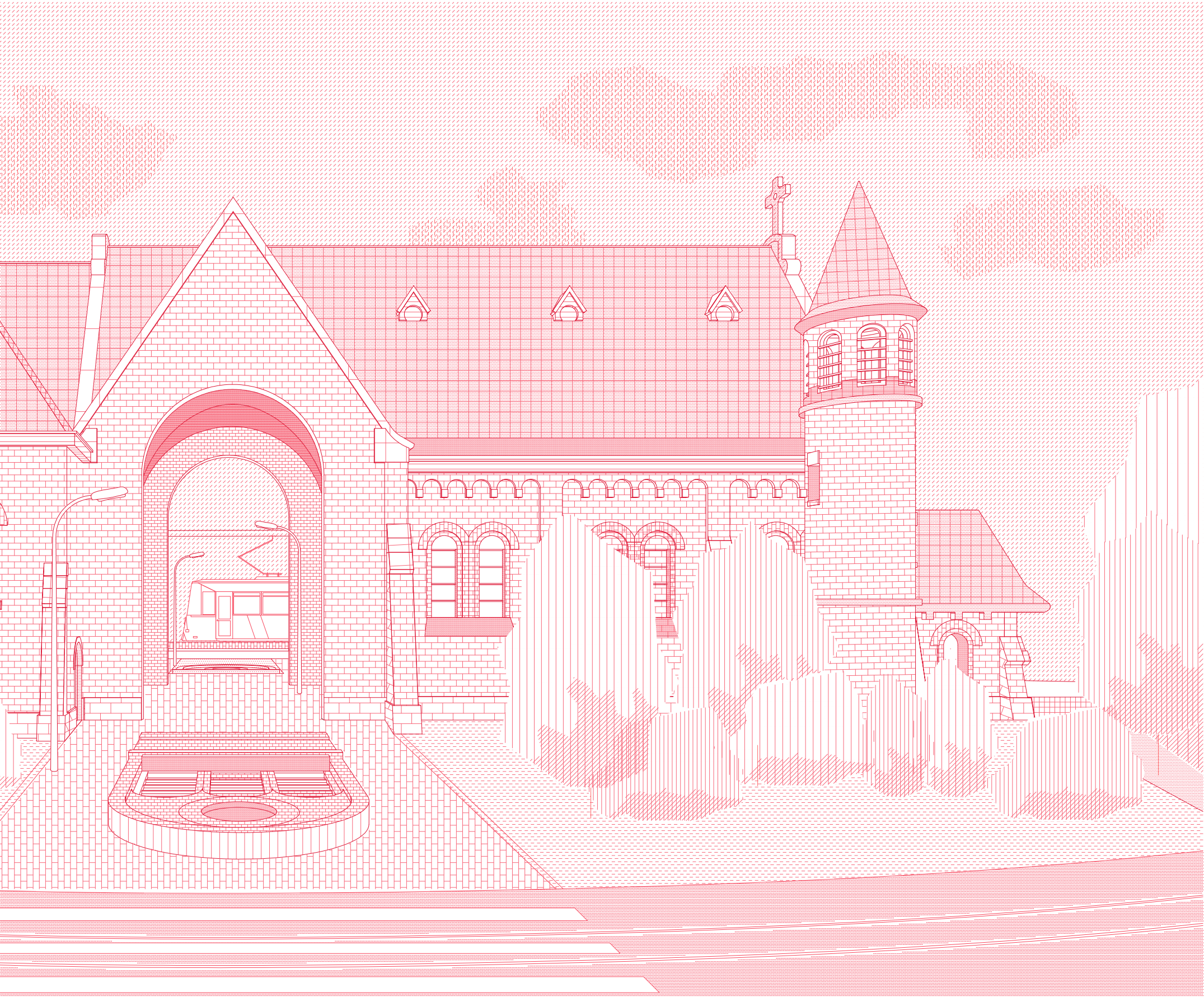

WESTENDE-BAD

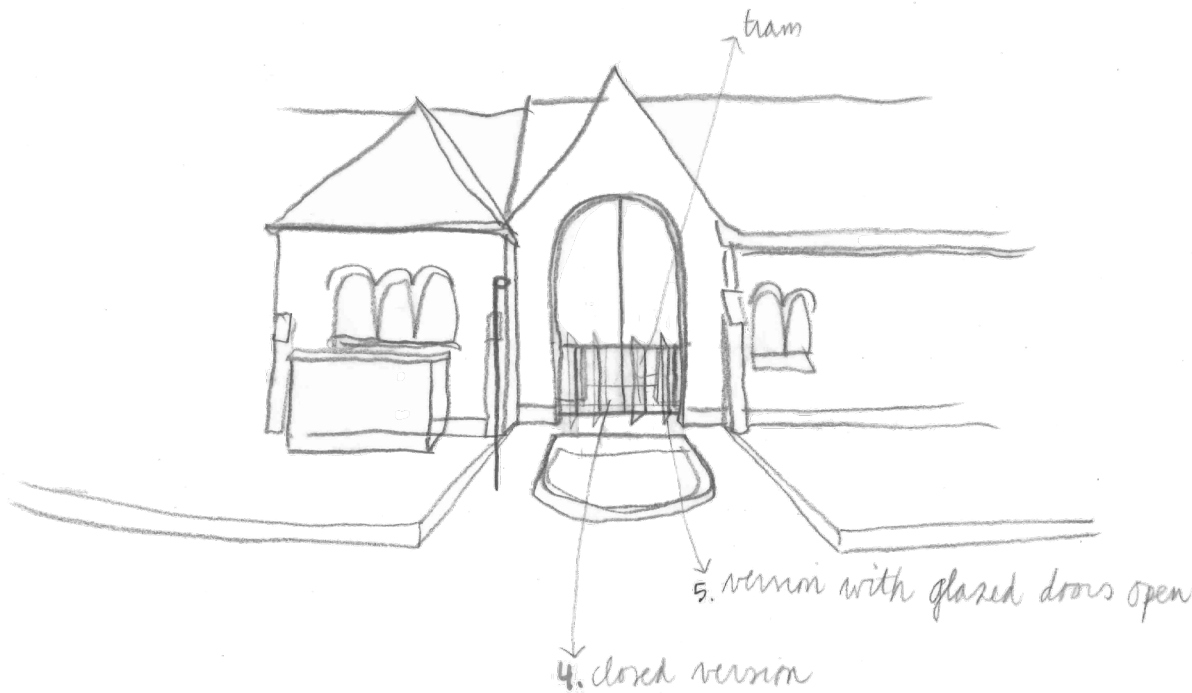

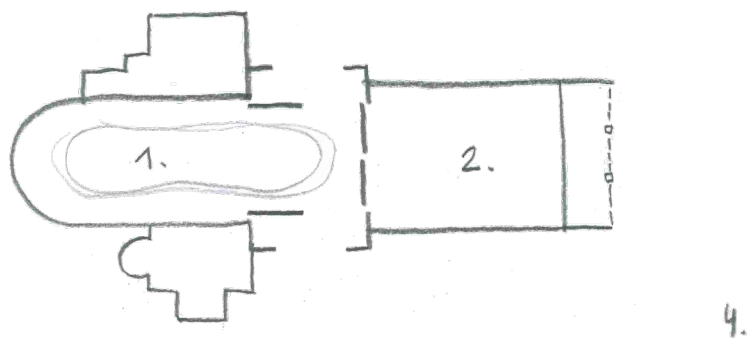
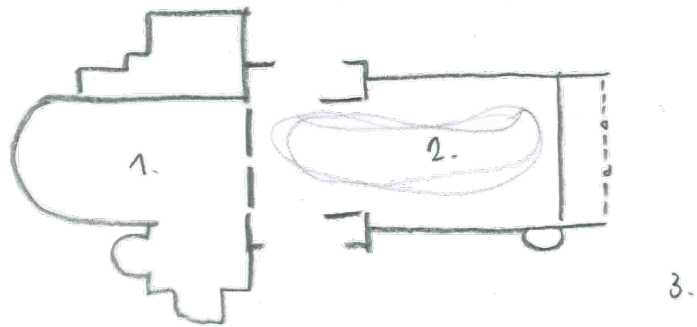
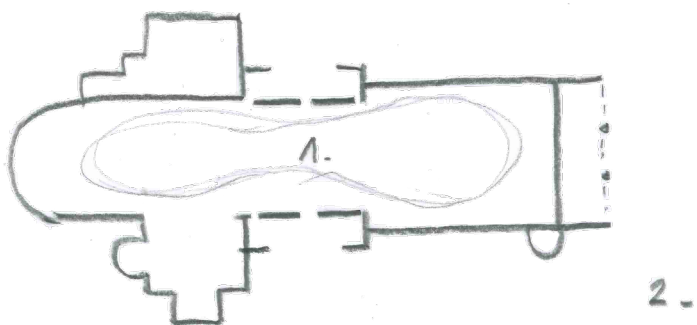
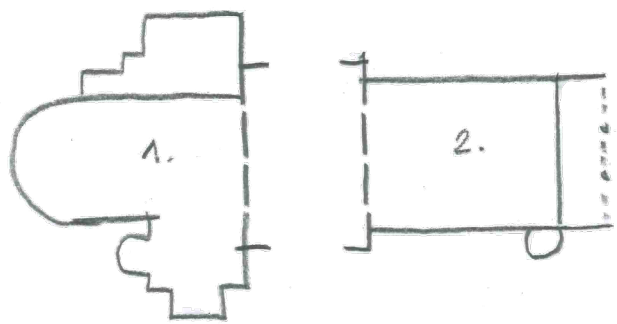
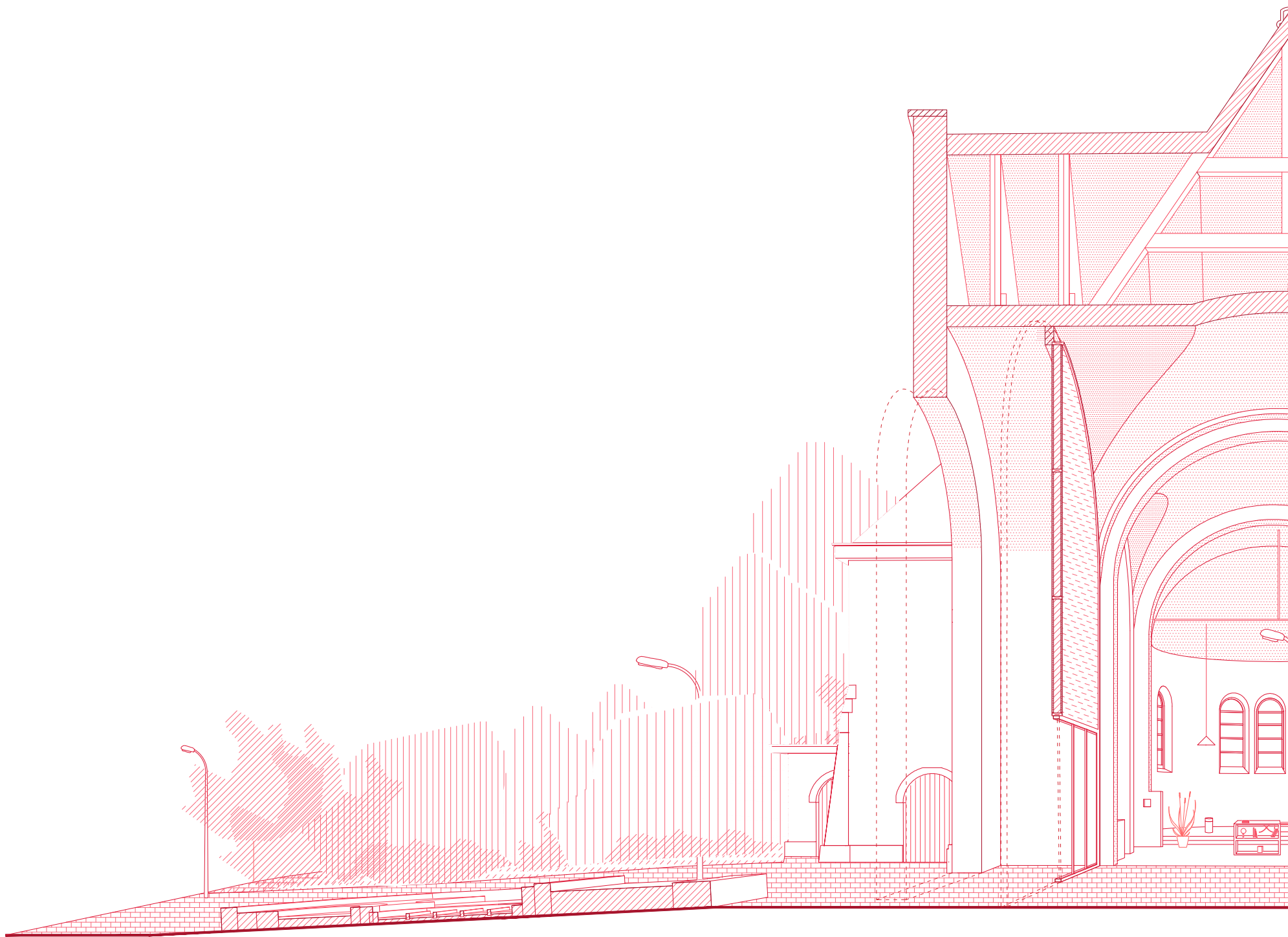
DOORGANG MET POORTEN OPEN

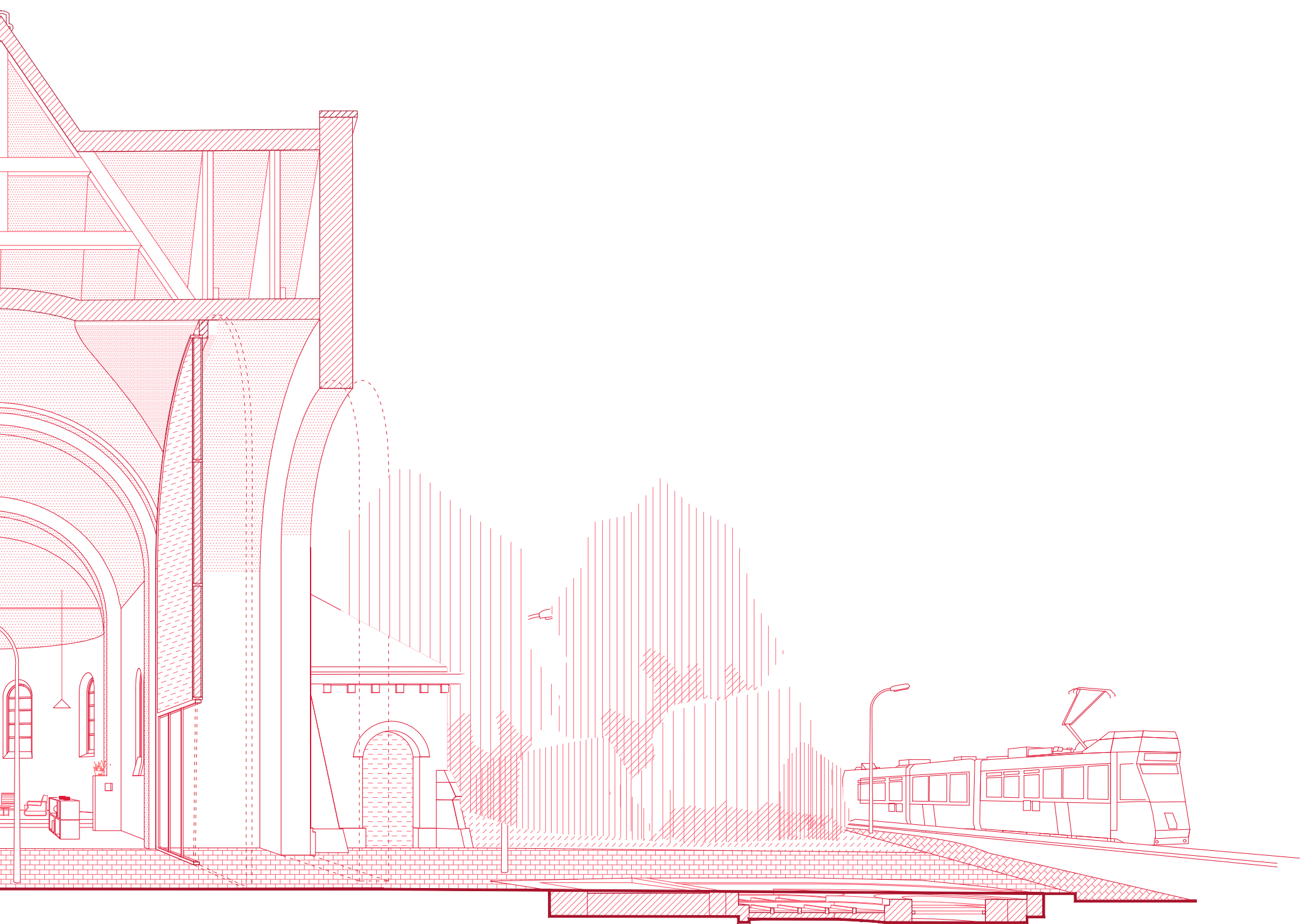
WESTENDE-BAD

DOORGANG MET GESLOTEN POORTEN;
GLAZEN DEUREN KUNNEN OPEN

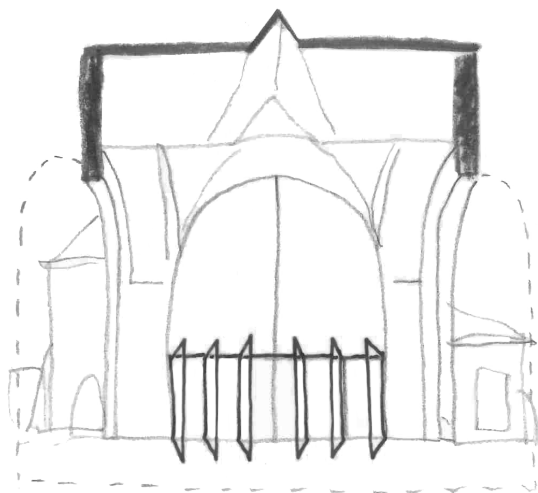

DE POORTEN OPEN EN GESLOTEN,
GESLOTEN EN OPEN

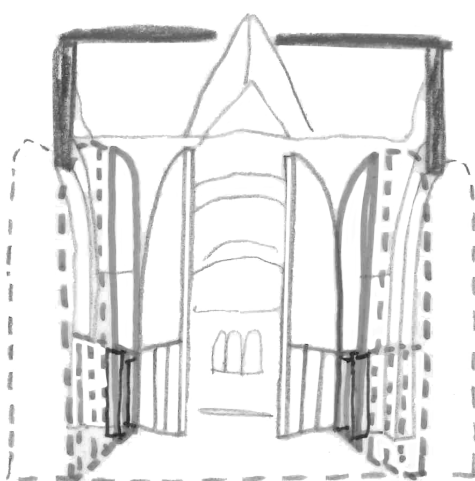

WESTENDE-BAD

DWARSE SNEDE DOOR DOORGANG
(DOORGANG GESLOTEN)

- 1. closed version
- 2. glazed doors open

- 3. big doors half open
- 4. big doors open (closing chapel)
- 5. "small" glazed doors open

EN HOE DE RUIMTEN EN DOORGANG AFWISSELEND KUNNEN WORDEN AFGESLOTEN
EN TOCH STEEDS TOEGANKELIJK ZIJN VIA DE KLEINERE GLAZEN DEUREN.

WESTENDE-BAD

DWARS DOORHEEN; GEVEL OPEN

Tegelijk uitnodigend. Ontmoetingsplekken langs weerskanten. Bijzondere plekken deel van de ruimere groene sokkel rondom. Een sokkel die alle verschillende hoogtes rondom nivelleert. Tegelijk duidelijk lijn maakt met de versnipperde omgeving rondom.

Dezelfde baksteen. Als de kapel. Toch? Ook voor de vloeren! De sokkel en de vloeren van de kerk zelf. Dezelfde baksteen binnen en buiten. Alles wordt nu één. De doorgang gele steen en de ruimten de rode stenen. Tegelijk is alles net specifiek. De verheven en verzonken neergelegde zijgevels oriënteren mee.

Vloerverwarming is deel. De warmte komt waar ze moet zijn. Van beneden. Bijkomende verwarming gaat mee met het klimatisatie- /ventilatiesysteem.

Straatlantaarns verlichten de sokkel maar ook de middelste ruimte. Alsook het schip en het koor. Een technische verlichting aan tressen maakt dat alles later beter en flexibeler inzetbaar kan

worden gemaakt.

De kapel ontvouwt zich. De poorten plooiën de kapel open.

Zoals eerder:

Al altijd. Een kapel is al altijd een plaats van bezoek geweest. Een plaats om steeds weer terug te keren. Maar ook weer te verlaten. Na een uur. Na de regenbui. Na het verdriet. Na de verwondering. Na het gebed. Na een paar minuten. Een keer na een halve dag.

Al altijd. Is een kapel een plek geweest. Even weg van wereld. Van het lawaai. Van de drukte. Van het licht. Of toch. Een ander licht. Een zekere rust. Een adembenemende stilte.

...

Los. Alles is los in de kapel. De spelers. De bezoekers. Los maar beschermd. Los maar tezamen. Los en klaar. Om aan te komen. En te vertrekken.

Wat vandaag verwacht wordt voor die kapel – is wat anders dan wat het ooit was - zal misschien morgen – of dan toch ooit – weer anders moeten worden.

Al wat we in dit schip zullen introduceren – vervoeren – zal los zijn.

...

De kapel zal altijd blijven wat het was. Wat het vandaag zal zijn zal slechts een speler zijn van zijn tijd. Maar een even goede speler als de spelers van alle tijden. Al altijd. In. De kapel.

WESTENDE-BAD

WELKOM - VERHALEN

CONCERT

Ik zit op de tram. De volgende halte moet ik afstappen. Aan de St Theresiakapel. Mijn zus nodigde me uit voor een concertje van een vriend. In de vroegere kapel.

Ik zou het wel zien liet ze me weten. 's Avonds als het licht van de lantaarnpalen brandt zie je heel goed de nieuwe openingen in de zijgevels.

Ze heeft gelijk vanop de tram zie ik een grote verlichte opening. Ik ben er.

De poorten staan open, het is een mooie nazomerse avond. Ik zie mijn zus aankomen dwars door de andere opening in de kapel. Ze komt te voet van haar appartement in de Duinenlaan. Daar woont ze sinds enkele jaren.

Het concert vindt plaats in de 'grote' zaal; het vroegere schip. We gaan binnen via de glazen deuren waar we onze corona pas moeten tonen. Er zijn al heel wat mensen.

STRANDBLOEMEN

Voor we naar het strand trekken met de kinderen, passeren we eerst in het toeristencentrum. Ik las dat er een workshop doorgaat om strandbloemen te leren maken.

Ik ben al behoorlijk behendig in het maken, onze oudste dochter intussen ook. Maar we kunnen altijd bijleren.

Eerste werk aan het strand zijn stevast de installatie van de bloemen en het 'winkeltje'.

De kinderen zijn dan ook dol enthousiast als ze van veraf de eerste bloemen in de doorgang zien hangen. Ze maakten er extra grote om de aandacht te trekken. Ze zijn prachtig.

De hele kapel hangt vol met bloemen. Er staat telkens één grote deur open waardoor er één grote ruimte is. Met al die bloemen en de spiegels in de deuren lijken het er nog veel meer dan er echt zijn.

Er staat één lange tafel van het vroegere schip tot in het vroegere koor waar iedereen die wil, bloemen kan maken. De begeleiders maken elk een ander soort type bloem. We mogen ook bloemen 'kopen' met schelpen.

Sinds ze de kapel herinrichtten als toeristencentrum

zijn we hier al dikwijls langs gekomen; ze organiseren vaak leuke dingen voor de kinderen en ik vind de ruimte zo gezellig geworden. Bij mooi weer zetten ze ook de deuren naar het terras open. Ook vandaag staan deze deuren open waardoor een zacht briesje de bloemen doet wiegen. Zelfs bij regen kan je er nog gezellig zitten onder het vroegere inkomportaal.

SPIEGELPOORTEN

Elke zaterdag kom ik helpen als vrijwilliger in het toeristencentrum. Sinds de verbouwingen is de kapel veel zonniger geworden. De opening dwars door de kapel laat zoveel mooi zonlicht binnen. Zelfs bij regenweer is er nog steeds veel licht. De spiegels in de deuren doen hun werk. Het is bijna niet te geloven hoeveel licht deze weerkaatsen. Overdag kunnen we meestal gewoon met natuurlijk licht werken.

Die spiegels fascineren me trouwens heel erg. Afhankelijk van hoe de deuren open of toe staan wordt er telkens weer iets anders zichtbaar. De ene keer zie ik de appartementsgebouwen weerspiegeld, dan weer een deel van de nieuwe publieksruimte. Een andere keer weet ik helemaal niet goed wat ik zie. De ruimte lijkt dan ineens veel groter of in verschillende stukjes verknipt.

Ik herinner me die ene keer de tentoonstelling over schelpen; het leek alsof we in een reuzestrand vol schelpen liepen. Veel kinderen -en eigenlijk ook best veel volwassenen- bleven gefascineerd naar de deuren staren om van de tentoonstelling te genieten. Sommigen kwamen zelfs meerdere malen terug; in

ander weer zag het er dan ook telkens anders uit. Of ook de deuren stonden niet elke dag op dezelfde manier waardoor het 'schelpenstrand' er telkens anders waarneembaar was.

's Avonds als ik de deuren van de doorgang sluit; geniet ik telkens weer opnieuw van de kaleidoscopische beelden in de poorten. Mijn kindertijd even in gedachten.

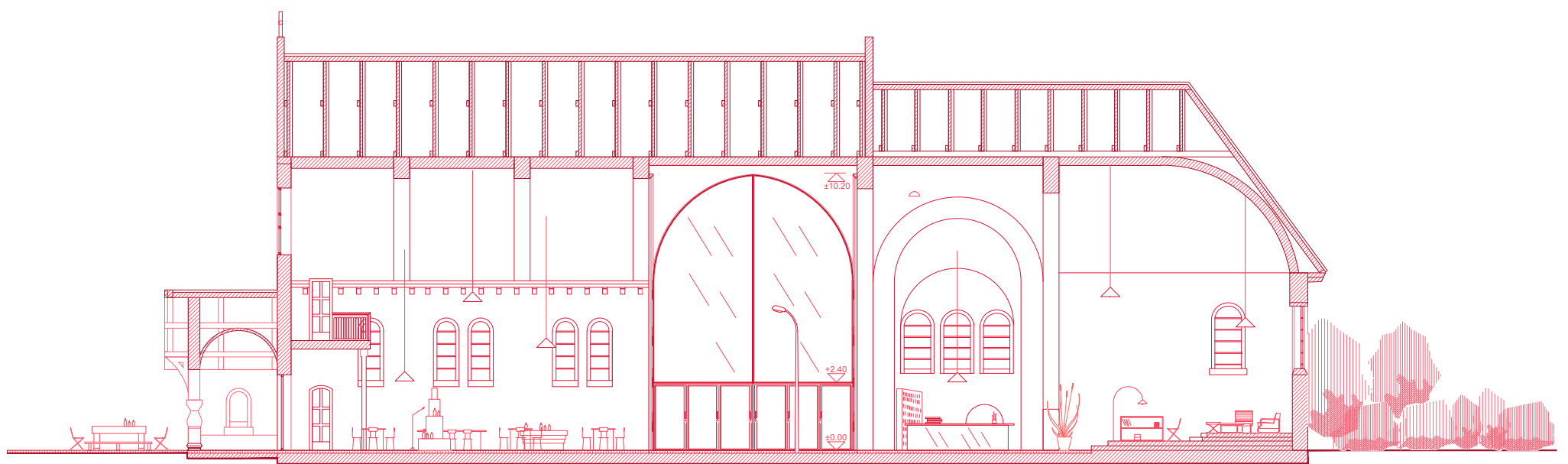
KERSTDRINK

Er is vanavond een kerstdrink in de toeristenkapel. Al van veraf zie je de kerstboom met zijn kleurige lichtjes schitteren in de spiegels van de poorten. Er staat een kerstboom aan beide zijden van de kapel. Door de spiegels lijkt het wel een bos vol kleur.

We spraken af met enkele vrienden die ook telkens in de kerstperiode huren in Westende. Ze wachten ons op aan de restanten van de gevel die als een sokkel aan de doorgang liggen. Ze zitten er al te genieten van een drankje bij één van de vuurkorfjes. De poorten aan de doorgang zijn gesloten. We moeten binnen via de glazen deuren in de poorten. Binnen – in de grote open ruimte- is er al veel volk. Er is een band muziek aan het spelen in de publieksruimte. Zouden we straks ook dansen?

Er is nog tafeltje vrij in de doorgang. We hebben geluk. We halen drankjes aan het toeristisch onthaal.

Dit wordt een gezellige, lange avond.

WESTENDE-BAD

NIEUWSGIERIG

Op weg Oostende naar St Idesbald zie ik een opening in een kapel. Ik kijk er dwars doorheen. Vreemd. Tegelijk mooi.

Nieuwsgierig als ik ben, parkeer ik mijn auto.

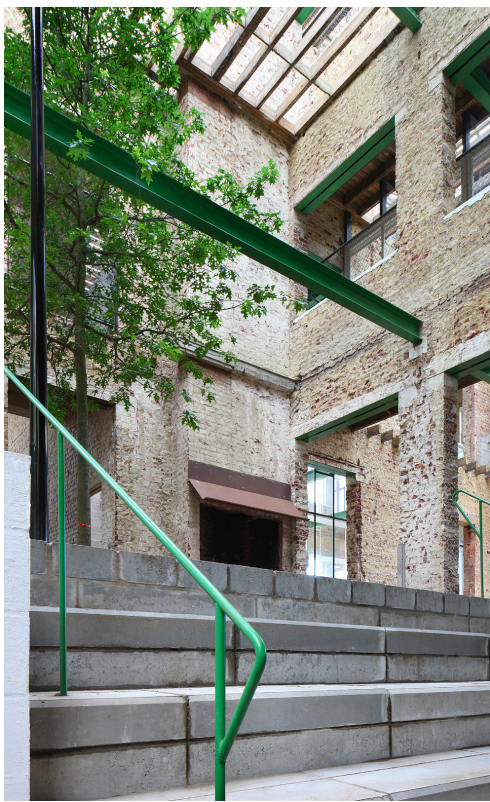
Al naderend zie ik een gevel liggen op de vloer. Hebben ze de uitgesneden gevel als herinnering neergelegd? Knap.

Schuin binnenkijkend; een foto tentoonstelling. Mijn nieuwsgierigheid loont. Fotografie is mijn hobby.

Enkele grote dubbele deuren scheiden er twee ruimten van elkaar. De deuren zijn half spiegeland; half in glas. Door de glazen deuren zie ik de foto's. Helaas kan ik niet binnen, het is nog te vroeg. In het toeristisch onthaal laten ze me weten dat ik binnen een uur wel binnen kan. Straks op terugweg stop ik zeker en vast om de foto's te bewonderen.

a dvvt / caritas

a dvvt / caritas

ajdviv / chapex

a dvvt / toneelhuis

ajdviv / babyn yar

duurzaam traject

duurzaam project

<i>terminologie</i>			
	Projectmanagement: aanpak en procesverloop		
	Projectbeheer	en	changemanagement
	Projectinstallatie	en	projectbrief
	Projectplanning		Projectbudget
	Projectparticipatie		

principe

Voor een duurzaam projectmanagement moeten drie belangrijke principes worden onderscheiden. Deze drie principes te samen en steeds te samen garanderen het succes voor een goed verloop van het project. Elke van de drie principes zijn sluitstenen van en voor duurzaam project en zijn proces

projectmanagement
aanpak en procesverloop

Eerste sluitsteen: installatie van vergaderingen.

<i>terminologie</i>			
	Projectmanager.		
	Gedelegeerd opdrachtgever.		
	Werkgroep-Vergadering(en).	WG	
	Stuurgroep-Vergadering(en).	SG	
	Deelvergadering(en).		dg
	Klankbord		
	Speerpunt		
	Lijn		
	Zenuwstelsel		

principe

Het studieteam (lees: ontwerpteam) stelt een ‘projectmanager’ aan. Deze projectmanager is een architect. Er wordt van uitgegaan dat dit de architect van dit ontwerpteam van dit project zal zijn; mits dit als een bijzondere opdracht zal worden geformuleerd.

Samen met de door de opdrachtgever aangeduide ‘gedelegeerde van de opdrachtgever’ zet hij de planning en werkmethode uit. De gedelegeerde van de opdrachtgever is een daartoe voldoende gemachtigde maar ook eerst en vooral daartoe voldoende gekwalificeerde en ervaren gedelegeerde. Daartoe worden *3 types van vergaderingen* ingericht. De ‘werkgroep-vergadering’ (WG) is daarbij de omvangrijkste en meest bezige. Daarin zetelen de opdrachtgever, de architect en de andere studies van de opdracht. Facultatief, naar noodzaak en naar eigen inzicht, kan deze vergadering worden aangevuld met andere belanghebbende partijen zoals beslissing nemende of vergunnende overheden of toezichthoudende overheden.

Deze vergadering zet grote lijnen uit van de werkmethode en van de doelstellingen. Het werk van de werkgroep-vergadering wordt door de projectmanager en de gedelegeerde voorgelegd in de ‘stuurgroep-vergadering’ (SG).

In die stuurgroep-vergaderingen zit de opdrachtgever met al de afgevaardigden van zijn bestuurs- en beheerorganen. De beslissende of vergunnende overheden zetelen naar inzicht van de opdrachtgever en de projectmanager mee.

De stuurgroep-vergadering beslist over de resultaten van de werkgroep-vergadering en geeft directieven aan de werkgroep-vergadering. Deze *stuurgroep-vergadering* (SG) is het hart van het proces. In die vergadering wordt de essentie en het detail van de opdracht uiteengezet en de taken die aan de werkgroep-vergadering worden opgelegd aan de projectmanager en de gedelegeerde van de opdrachtgever meegegeven. De stuurgroep-vergadering zet de *lijn(en)* uit. De stuurgroep-vergadering is het *speerpunt* van het project. Tegelijk is zij ook het *klankbord* naar of de vinger aan de pols van de buitenwereld. De projectmanager zal om de werkgroep-vergadering efficiënt te kunnen organiseren ‘*deelvergaderingen*’ (dv) op de planning brengen. Deze vergaderingen kunnen gaan over bepaalde (deel)aspecten van de opdracht. De projectmanager zal de resultaten van die deelvergaderingen integreren in de werkgroep-vergadering. Deze deelvergaderingen zijn het *zenuwstelsel* van de projectontwikkeling.

De installatie van deze onderscheiden vergaderingen waarin duidelijke mandaten en opdrachten zijn afgebakend is een eerste stap om een project op een efficiënte en kwaliteitsvolle manier te realiseren.

projectparticipatie

Communicatie is sleutelbegrip in de aanpak van een proces.

Het uitzetten van verschillende vergaderingen is niet alleen zaak van procesverloop. Die verschillende vergaderingen hebben op verschillende momenten verschillende doelstellingen om uiteindelijk in de stuurgroep-vergadering SG beslag te krijgen. Zover is duidelijk. Dat het ene beeld van communicatie.

Maar naast die vorm van communicatie – tussen de directe actoren – is nog een andere vorm van communicatie even belangrijk.

Uiteindelijk zullen gebouwen in gebruik genomen worden door gebruikers en/ of publiek.

Betrokkenheid van publiek of gebruikers kan in het perspectief van hedendaagse visies of ambities niet meer zomaar alleen op het einde van een realisatieproces. Ook enkel maar tussentijdse raadplegingen of communicaties zijn niet langer voldoende.

Maatschappij, gebruiker en bewoner vragen vandaag een actieve betrokkenheid. Communicatie is geen eenrichting meer van uitvoering naar gebruiker. Communicatie loopt in twee richtingen.

Communicatie is sleutel in het welslagen – lees: van accepteren tot werkelijke omhelzen - van het project door de gebruiker of het publiek..

Eigenlijk is dat het beginsel van duurzaam: een plek waar men wil zijn en wil blijven .

Van belang is evenwel dat deze communicatie hanteerbaar is. Noch mag ze te weinig motiverend zijn ten aanzien van de gebruiker of het publiek. Noch mag ze te veel of verkeerde verwachtingen scheppen. Want ook dat mag contraproductief zijn.

Evenwicht is van belang. Juiste mogelijkheden tot participatie de opzet.

Ook hier is het wenselijk een organisatie uit te zetten die een onderscheid maakt tussen algemene publieke communicatie en communicatie met kleinere werkgroepen of vergaderingen waarin afgevaardigden van publiek of gebruiker actief deelnemen. Deze kleine vergaderingen of werkvergadering zijn de schakel tussen het project en het publiek of de gebruiker.

Tegelijk kunnen deze kleine werkgroepen ook de spreekbuis worden naar de gebruiker of het publiek. Immers zijn de afgevaardigden nu deel van het project.

Bovendien is het aan de inventiviteit van deze werkgroep om naar de specificiteit van gebruiker of publiek toe opdracht om desgewenst andere vormen van communicaties te ontwikkelen.

Periodieke digitale en/of papieren communicatie is één voorbeeld. Workshop of bezoek maakt alles nog meer concreter voor gebruiker of publiek. Betrokkenheid in een al was het heel bescheiden en afgebakende realisatie van één of ander is de ultieme communicatie.

projectbeheer
en
changemanagement

Tweede sluitsteen: een continu projectbeheer.

<i>terminologie</i>			
	Opdrachtformulering	OF	
	Projectopdracht	P	
	Budgettaire grenzen	B	
	Ontwerp	O	
	Projectbeheer	PB	
	Changemanagement	CM	

architecten jan de vylder inge vinck / inge vinck jan de vylder architecten etc

principe

Dit ‘projectbeheer’ (PB) controleert de verhouding tussen projectopdracht of ‘programmaopdracht’ (P), de ‘budgettaire grenzen’ (B) en het ontwerp’ (O). Van meet af aan, en in elke fase zal het projectmanagement met de gepaste instrumenten en detaillering de verhouding tussen deze drie parameters controleren. De onderlinge overeenkomst tussen alle deze aspecten die samen de ‘opdrachtformulering’ (OF) maken wordt getoetst, in het bijzonder ten aanzien van het budget. Bij niet-overeenkomst zal de projectmanager dit signaleren; daar waar eveneens de gedelegeerde van de opdrachtgever of de opdrachtgever zelf dit eveneens naziet en desgevallend zijn voorbehoud al mag formuleren.

Het is de **projectmanager** gegeven om niet alleen de signaalfunctie in dit waar te nemen, maar ook om actief voorstellen te formuleren om de verhouding terug in evenwicht te brengen. Maar ook de gelegeerde van de opdrachtgever of de opdrachtgever zal hier toe actief mee voorstellen nazien en zelfs formuleren. Uiteindelijk zal de gelegeerde van de opdrachtgever of de opdrachtgever zelf de beslissingen ten gronde nemen op basis van het debat die op deze voorstellen volgt en die een finaal advies van de projectmanager worden gegeven.

Het ‘changemanagement’ (CM) is een positieve en actieve taak van de projectmanager in het projectbeheer.

De projectmanager zet hiervoor de lijnen uit.

Niet alleen ingeval van onevenwicht tussen de parameters zal de projectmanager dit doen. Ook waar de projectmanager ziet dat geoptimaliseerd kan worden zal hij dit doen. dit is het ‘savemanagement’ (SM): de zorg om ten allen tijde het project beter te maken.

Uiteraard zal de gedelegeerde van de opdrachtgever alsook de opdrachtgever zelf te allen tijde hierin zijn eigen expertise mogen aanwenden.

Het project zal nu niet alleen maar beter worden gemaakt door een goed ontwerp.
Maar ook door het objectieve nazicht. Of nog anders: het potentiële subjectieve voordeel van een goed ontwerp zal zich daardoor nog beter kunnen ontplooiën. En dit is toch wel de doelstelling van opdrachtgever en architect.

Uiteraard is van belang dat de driehoeksverhouding in verhouding blijft: ontwerp, budget opdracht zullen hiermee hun ultieme en evenwichtige verhouding vinden. Dat is het doel en het resultaat.

projectinstallatie
en
projectbrief

De laatste sluitsteen is de projectinstallatie.

<i>terminologie</i>			
	Projectinstallatie		PI
	Projectbrief	PF	
	Projectplanning		PP
<i>Principe</i>			
De <u>projectinstallatie</u> (PI)iseenperiodevoordestartvandeëigenlijkeontwerpfasen.			

Het verwachte ontwerpproces bestaat uit een drietal fasen. Schetsontwerp (SO), voorontwerp (VO) en definitief ontwerp (DO). De zekerheden (aangeduid door de curve en door de driehoekjes op het schema) voor de opdrachtgever nemen toe bij het vorderen van het ontwerp.

Door in de projectinstallatie een eerste detailtoetsing te doen tussen opdracht en budget kan met grotere zekerheid over de overeenkomst tussen deze twee componenten het schetsontwerp worden gestart.

Per projectinstallatie zal een eerste toetsing aan de realiteit gebeuren.

Uiteindelijk maakt dit dat de eerste ontwerpfase efficiënter kan verlopen. Doordat het eerste ontwerp niet meer hoeft te dienen als eerste check-up van de verhouding programma-budget kan alle aandacht en energie naar het maken van het ontwerp gaan, en dit dus met grotere zekerheid.

Hoewel dus in principe één nieuwe fase bijkomend wordt geïntroduceerd mag verwacht worden dat de volgende fase efficiënter in tijd en doelstelling zullen verlopen.

Het resultaat van de projectinstallatie zal door de projectmanager worden opgetekend in een projectbrief (PF).

De projectbrief behandelt niet alleen meer het programma van eisen (dat vooral vaak enkel metrisch is) en budget; maar zal ook neerslag zijn van zowel enerzijds de tijdens de projectinstallatie doorgrondde projectfilosofie als anderzijds detailopname van uitkomst van de bevindingen voorkomend uit die projectinstallatie.

Uiteraard zullen alle kwantificeerbare eisen maar ook duurzaamheid, energievergaagstukken, en dergelijke meer mee opgenomen worden in deze projectbrief.

De projectbrief bevat tenslotte ook een op maat van het project uitgetekend projectmanagement en projectbeheer; inclusief het scenario en procedure van changemanagement.

De projectinstallatie en de projectbrief zijn de sleutel voor een succesvol project.

Deze instrumenten en de onderlinge verhouding ervan zullen alleszins bespreekbaar met de opdrachtgever en zijn gedelegeerde opdrachtgever worden gesteld van bij de projectinstallatie. Nooit zal daarbij uit het oog verloren worden dat de installatie van het projectmanagement uiteindelijk onontbeerlijk zal zijn en voordeel blijft voor het project.

Duurzaam project management met als enige doel een duurzaam project!

projectbudget

Het opstellen van een eerste projectbudget of de eerste controle ervan is start voor een verder project.

Van belang is niet alleen de eerste inschatting op zich maar nog meer het inbouwen van de eerste inschattingen van mogelijke onvoorziene of tegenstrijdige omstandigheden.

Een reserve reserve moet meteen aangelegd. En een eerste argumentatie voor die reserve moet gesitueerd worden.

De reserve wordt gesitueerd in drie verschillende ordes: programma en ontwerp reserve (denk aan de projectinstallatie en projectbrief; zie hierboven) ; markcorrectie (de frictie tussen uitgekende raming en de marktbevingen van het moment) en de onvoorziene omstandigheden tijdens de werken (hoewel de uitgekende bestellingen dan toch een zekere reserve.

Dit maakt dat een het projectbudget of de kwestie ervan niet alleen een kwestie van een eerste meting van bestelling maar ook een kwestie is van een eerste inschatting van mogelijke risico's. Ook al kunnen vandaag nog niet alle risico's ingeschat.

projectplanning

Het opstellen van een eerste projectplanning is evengoed sleutel tot een juiste start.

Enerzijds betreft dit het uitzetten van een duidelijke ambitie van planning. Anderzijds betreft dit evengoed het inschatten van momenten van risico's in de planning.

Het nemen van beslissingen is vaak sleutel en vaak onderschat. Beslissingen zowel aan de kant van de betrokken vergunning gevende overheden als aan de kant van de beslissing mechanismen welke complexere organisatie moeten doorlopen.

Maar zoals hier boven beschreven en uiteengezet kan een op het eerste gezicht uitgebreide structuur van vergaderingen daamt toe het verschil maken zeker gelet de verschillende ambities van die verschillende vergaderingen.

projectparticipatie

Zoals hierboven al gesteld: communicatie is sleutelbegrip in de aanpak van een proces. Maar naast die vorm van communicatie – tussen de directe actoren – is nog een andere vorm van communicatie even belangrijk.

Uiteindelijk zullen gebouwen in gebruik genomen worden door gebruikers en/of publiek. Gebouwen maken omgevingen en omgevingen maken gebouwen.

Betrokkenheid van publiek of gebruikers kan in het perspectief van hedendaagse visies of ambities niet meer zomaar alleen op het einde van een realisatieproces. Enkel maar tussentijdse raadplegingen of communicaties zijn niet langer voldoende.

Maatschappij, gebruiker en bewoner vragen vandaag een actieve betrokkenheid. Communicatie is geen eenrichting meer van uitvoering naar gebruiker. Communicatie loopt in twee richtingen. Communicatie is sleutel in het welslagen – lees: van accepteren tot werkelijke omhelzen - van het project door de gebruiker of het publiek..

Eigenlijk is dat het beginsel van duurzaam: een plek waar men wil zijn en wil blijven .

Van belang is evenwel dat deze communicatie hanteerbaar is. Noch mag ze te weinig motiverend zijn ten aanzien van de gebruiker of het publiek. Noch mag ze te veel of verkeerde verwachtingen scheppen. Want ook dat mag contraproductief zijn.

Evenwicht is van belang. Juiste mogelijkheden tot participatie de opzet.

Ook hier is het wenselijk een organisatie uit te zetten die een onderscheid maakt tussen algemene publieke communicatie en communicatie met kleinere werkgroepen of vergaderingen waarin afgevaardigden van publiek of gebruiker actief deelnemen. Deze kleine vergaderingen of werkvergadering zijn de schakel tussen het project en het publiek of de gebruiker.

Tegelijk kunnen deze kleine werkgroepen ook de spreekbuis worden naar de gebruiker of het publiek. Immers zijn de afgevaardigden nu deel van het project.

Bovendien is het aan de inventiviteit van deze werkgroep om naar de specificiteit van gebruiker of publiek toe opdracht om desgewenst andere vormen van communicaties te ontwikkelen.

Periodieke digitale en/of papieren communicatie is één voorbeeld. Workshop of bezoek maakt alles nog meer concreter voor gebruiker of publiek. Betrokkenheid in een al was het heel bescheiden en afgebakende realisatie van één of ander is de ultieme communicatie.

conclusie

Duurzaam projectmanagement reikt een scala van instrumenten en principes aan die zich als een dynamisch systeem willen etaleren. Ze zijn instrumenten en leidraad; zonder dat ze de finaliteit zullen zijn van het project.

De finaliteit van het project ligt in het realiseren van een project waar iedereen in zal willen wonen en werken. Welke iedereen zal koesteren maar ook zal motiveren.

De formulering van deze instrumenten en hun onderlinge verhouding zijn het gevolg van enerzijds een weldoordachte opzet alsook anderzijds als gevolg van toetsing aan de ervaring.

duurzaam project

<i>terminologie</i>			
	Materiële duurzaamheid. Standaard.		
	Culturele duurzaamheid. Ultiem.		
	Bouwen is leven.		
<i>principe</i>			

Waar vandaag mag verwacht worden dat duurzaamheid een standaard is; is leven in een gebouw meer dan duurzaamheid van dat gebouw op zich. Een duurzaam project ambiëren is niet voldoende alleen. Een project dient om te leven. En leven is meer dan duurzaamheid alleen. Of anders gezegd: duurzaam kan breder. Duurzaamheid moet breder. Breder geformuleerd. Want enkel dan is duurzaamheid leven.

De meetbare kwantitatieve doelstellingen zijn onontbeerlijk maar tegelijk vandaag standaard geworden.

Maar enkel bij deze meetbare kwantitatieve prestaties verblijven zou duurzaamheid enkel materieel definiëren. En de definitie van duurzaamheid te zeer beperken. Te vaak wordt het discours omtrent duurzaamheid te zeer tot deze enge verwachtingen beperkt. Het mag er niet op gaan lijken dat dit voldoende of ultiem zou zijn. Eigenlijk zijn louter de beter te verwachte prestaties slechts standaard; en niet voldoende om duurzaamheid breed of liever echt te formuleren. Na onderduist decennia de focus te veel op die materiële prestaties te hebben gekend moet vandaag maatschappelijk gezien duurzaamheid in zijn ultieme breedste definitie hernomen worden. Zijn culturele dimensie.

Of liever: duurzaamheid laat zich niet beperken. Echte duurzaamheid stelt zich relatief op naar zijn context. En zijn context is meer dat zijn materialiteit alleen; zijn context is alles. Context is cultuur. Cultuur is de ultieme definitie van duurzaamheid.

bouwen is leven

<i>Referentiekader</i>
<i>Zeven memo's voor een verlichte bouwcultuur. Peter Swinnen. Team Vlaams Bouwmeester. BWMSTR III ISBN 9789040303081</i>
"
...
<i>Durven kiezen impliceert resoluut de kaart van een verlichte bouwcultuur (durven) trekken. Omdat een bouw- cultuur simpelweg een fundamentele voorwaarde is voor beschaving, voor levenskwaliteit.</i>
"
"
<i>Dierbaar is duurzaam. Zes stellingen rond architectuur; cultuur en ecologie. Vlugschrift Vlaams Architectuurinstituut. Christophe Grafe. ISBN 9789080952904.</i>
"
...
<i>Publiekelijk verkondigen we ons te willen inspannen. Duurzaamheid is een toverwoord geworden, een premisse voor alles en iedereen die überhaupt succesvol wil zijn. De term duurzaamheid lijkt in zijn populariteit aan inflatie te zijn onderworpen. Het is echter een leeg begrip geworden waarmee we ons onvermogen bezweren om fundamenteel na te denken over hoe onze leefwijze moet veranderen. Het blijft een wolk van bedoelingen, aannames en intenties. Tenslotte is het ook een vehikel voor commerciële strategieën en expansionistische tactiek.</i>
...
"
"
"
...
<i>Het ultieme falen van de huidige aanpak is een falen van de verbeelding", stellen architect William McDonough en chemicus Michael Braungart in hun boek Cradle to Cradle dat op menig nachtkastje van beleidsmakers ligt. Deze stelling is wellicht de beste samenvatting van het dilemma waarmee we geconfronteerd worden.</i>
...
"
"
"
...

Als we werkelijk naar een duurzame manier van leven willen groeien, zullen we meer dan enkel geïsoleerde efficiëntie-maatregelen moeten treffen. We hebben beleid nodig dat durft af te stappen van lineaire, kwantificeer- bare maatregelen, en aanvaardt dat de duurzaamste oplossingen vaak niet te voorspellen en vooral niet gestandaardiseerd kunnen worden. Er moet ruimte worden gemaakt voor een overgangsbeleid: het ter discussie stellen van een aantal algemeen aanvaarde recepten – het energiesysteem, mobiliteitssysteem, voedselsysteem, economisch systeem, materiaalsysteem – en beleid voeren dat deze systemen richting duurzaamheid stuurt, en die processen sneller laat verlopen dan dat ze uit zichzelf zouden doen.

"

"

"

"

"

"

"

Duurzaam leven heeft onvermijdelijk met engagement te maken, een engagement met emotionele betrokkenheid. Gebouwen en steden waarmee we ons verbinden – waarvan we houden – zijn de beste vorm van een duurzame leefomgeving. De emotionele band van mensen met bepaalde gebouwen of inrichtingen van de ruimte vormt een cruciaal onderdeel van het sociaal- ecologische aspect dat in het duurzaamheidsvraagstuk moet worden opgenomen. Om de simpele reden dat, wanneer mensen van een gebouw houden, ze er op een zorgzame, duurzame manier mee omgaan.

materiële duurzaamheid standaard

Eerste hoeksteen voor een duurzame interpretatie

standaard

Het is evident. Het is de standaard. De hedendaagse verwachtingen en meetinstrumenten behoren tot de standaard verwachtingen.

Het nastreven en haalbaar maken van deze doelstellingen is waarnaar het ontwerpteam als **minimum** streeft.

Het ontwerpteam is dan ook van niet alleen voldoende verscheiden maar ook onderscheiden kennis – architecten en ingenieurs; stabiliteit, technieken en speciale technieken - voorzien.

bijzondere studies en ervaren studies

Niet alleen via daartoe in het team geïntegreerde bijzonder studies of raadgevers.

Maar ook door dat elkeen van de teamleden voor zijn eigen scoop al de juiste relevante ervaring macht opbouwen en de juiste en hedendaagse principes van zelf weet te integreren. Ondertussen is de opbouw van kennis sinds decennia aan de gang en mag verwacht worden dat er een ruime interpretatie bestaat die rechtstreek door teamleden worden gedragen.

Nogmaals: onverminderd de toegevoegde waarde van bijzondere kwaliteiten van bijzondere raadgevers. Raadgevers vanaf ontwerp maar ook tijdens de uitvoering samen met alle teamleden van het ontwerpteam de ambities nauwlettend na zien.

norm en ambitie

Dat genormeerde en geregelde standaarden worden gehaald is eveneens standaard en de normale verwachting. Of ambitieuzere buiten de geldende regelgevingen bestaande standaarden overwogen kunnen worden zal het ontwerpteam samen met de opdrachtgever nazien. Ambitieuzere standaarden kunnen de materiële realisatie van de duurzame definitie al vaak bijsturen in het licht van bredere perspectieven. Energie is dan niet alleen meer een zaak van verbruik – gebouw - maar ook van productie – welke energie of hoe het gebouw tot stand komt -. Een aantal van deze ambitieuzere standaarden brengen zelfs al een deel in zicht wat straks onder culturele duurzaamheid zal worden geformuleerd; hetzij dan noch louter voor zover dat kwantificeerbaar kan gemaakt worden.

ontwerp naar uitvoering

Het nastreven van deze duurzame ambitie is niet alleen een zaak van ontwerp maar des te meer een zaak van uitvoering. Wat minutieus bedacht wordt moet minutieus worden uitgevoerd.

Elkeen van de teamleden heeft meer dan voldoende ervaring in het begeleiden van een project naar de uitvoering en in het toezicht houden op de uitvoering zelf.

uitvoering naar ontwerp

Niet alleen is dit van cruciaal belang in deze volgorde – van ontwerp tot werf -.

Des te meer in de omgekeerde volgorde. De ervaring door het toezicht op de uitvoering van werken speelt onmiskenbaar een rol in de fase van het ontwerp.

De hedendaagse technieken van bouwen zijn schijnbaar eindeloos; de duurzame en gegarandeerde uitkomst ervan zijn minder eindeloos.

pragmatisch maar ambities

Binnen een deze schijnbare eindeloze mogelijkheden de pragmatische beslissingen nemen is daarbij vandaag nog meer het cruciale vraagstuk. Dit vraagstuk moet niet alleen de meest hedendaagse mogelijkheden in het vizier nemen; des te meer moet in dit vraagstuk deze mogelijkheden worden afgewogen ten aanzien van de ervaringen en feitelijke vaststellingen die tot op vandaag kunnen worden gedeeld; alsook afgewogen tegenover verwachte rendementen binnen een realistisch perspectief.

Dit is de hoogste ambitie. Dit is de juiste ambitie. Binnen het geweld van de tendensen de realiteit van de toekomst juist inschatten. Dat en alleen dat kan leiden tot een leefbare omgeving die op een pragmatische manier kan geleefd worden zonder daarbij het voordeel van architectuur te niet te doen.

Eenvoud van systeem en oprechtheid van materialisatie zijn daarbij de twee sluitstenen die leiden tot de ultieme functionaliteit , optimale rentabiliteit en plezier van leven.

Dit is de nieuwste en hoogste ambitie binnen het discours van duurzaamheid.

Ook binnen het discours van de meest smalle definitie van duurzaamheid – wanneer dus duurzaamheid tot een louter weegbaar (lees: kwantificeerbaar) discours wordt beperkt.

Realiteitszin is hierbij de uitkomst. Een echte toekomst is hierbij de ambitie.

<i>curriculum</i>
Het ontwerpteam meent via zijn huidige portefeuille en gerealiseerd curriculum aan deze verwachtingen meer dan te kunnen voldoen.

culturele duurzaamheid
ultiem
Sluitsteen voor een echte duurzame ambitie.
Techniek - bouwen - kent vandaag oneindige mogelijkheden. Realiteitszin maakt dus dat deze oneindige mogelijkheden gepast worden geïnterpreteerd en geambieerd.
Maar een gebouw is meer dan het gebouw alleen.
<u>Een gebouw is ook – na dat het gebouwd is – een gebouwde omgeving.</u> Omgeving is leven. Omgeving is context.
context
Deze context is vaak of eerder onmeetbaar – niet kwantificeerbaar -. Dit begrip context is ook veel meer dan louter synoniem voor het begrip 'plek'.
'Plek' is onmiskenbaar context. Maar even zozeer zijn begrippen als 'mens'; 'geschiedenis'; 'maatschappij' als ook begrippen zoals 'leven' en 'werken' en 'ontspanning' andere of bredere interpretaties van het begrip 'context'.

Waar we via kwantificeerbare instrumenten zekerheden kunnen opbouwen over de materiële duurzaamheid; zullen we via andere instrumenten – zoals al eerder gesteld: ze bestaan maar beperken zich opnieuw tot meetbaarheden - of liever, ander discours de culturele duurzaamheid van elk toekomstig project moeten durven afstaan.

relatief

Het is uitermate belangrijk dat de kennis opgedaan door kwantificeerbare rekenkundige nazichten – volgens geldende normeringen of zelf ambitieuzere modellen – op een vrije manier kunnen worden gerelativeerd in het licht van zijn context.

ultiem

Er is geen duurzaamheid mogelijk wanneer de duurzame principes - lees: materiële principes – los van de context worden geïmplementeerd. Doet men dat wel dan riskeert met een weinig zorgzaam project te hebben. En zorg is de beste uitkomst van duurzaam. Want zorg is leven. En leven maakt de context.

<u>Duurzaamheid is context. Dan is duurzaamheid ultiem. Als het leven is.</u>
<i>curriculum en discours</i>
Het ontwerpteam meent ook hier blijk van voorbeeld te kunnen zijn. Het gerealiseerde curriculum alsook de lopende portefeuille kan niet alleen kwantitatief worden gehonoreerd; veelvuldig mogen gerealiseerde projecten voorwerp worden van een breder maatschappelijk of architectuur discours.

sociale duurzaamheid

<i>conclusie</i>
Uiteindelijk is dat wat tellt.
Wat we hierboven omschreven. Dat een gebouw een omgeving is. Een gebouw is een omgeving die niet alleen een gebouwde omgeving is maar vooral een beleefde omgeving is. Of moet zijn.
Hoe een plek kan geleefd worden. Of liever: hoe een leven een plek kan worden. Dat is de uiteindelijke en enige bedoeling van alles.
En dat dit leven van een omgeving meer dan ooit een in beweging zijn de leven is en dat dit bewegende leven nieuwe context moet en zal worden gegeven is pas
echt het

TECHNIEKEN & UITRUSTINGEN

€352 500,00

	l h	b b		ep	stp	tp		l h	b b		ep	stp	tp
VERWARMING			€	-	voorbereiding		UITRUSTING			€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	20 000,00	architectuur	
			€	50 000,00	techniek					€	5 000,00	techniek	
			€	50 000,00						€	25 000,00		
	1,00	1,00	€	50 000,00	€	50 000,00							
VENTILATIE			€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	25 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	25 000,00						€	-		
	1,00	1,00	€	25 000,00	€	25 000,00							
SANITAIR			€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	50 000,00	architectuur					€	-	architectuur	
			€	25 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	75 000,00						€	-		
	1,00	1,00	€	75 000,00	€	75 000,00							
ELEKTRICITEIT			€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	75 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	75 000,00						€	-		
	1,00	1,00	€	75 000,00	€	75 000,00							
DATA			€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	10 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	10 000,00						€	-		
	1,00	1,00	€	10 000,00	€	10 000,00							
CONTROLE			€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	10 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	10 000,00						€	-		
	1,00	1,00	€	10 000,00	€	10 000,00							
BRAND			€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	10 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	10 000,00						€	-		
	1,00	1,00	€	10 000,00	€	10 000,00							
VERLICHTING	LANTAARPALEN		€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	1 500,00	techniek					€	-	techniek	
			€	1 500,00						€	-		
	1,00	5,00	st	€	1 500,00	€	7 500,00						
VERLICHTING	THEATER		€	-	voorbereiding					€	-	voorbereiding	
			€	-	stabiliteit					€	-	stabiliteit	
			€	-	architectuur					€	-	architectuur	
			€	20 000,00	techniek					€	-	techniek	
			€	20 000,00						€	-		
SCHIP		1,00	1,00	sog	€	20 000,00	€	20 000,00					
KOOR		1,00	1,00	sog	€	20 000,00	€	20 000,00					
						€	40 000,00						

architecten jan de vylder inge vinck bvba
pussemierstraat 1
9000 Gent
belgium